

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRTI

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem, tr. 1.933. — Štev. telefona 552. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 24. avgusta 1922.

STEV. 98

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Obrtniško zborovanje v Celju.

Slovensko obrtništvo, ki je z obrtno razstavo v Celju podalo javnosti najlepše dokaze svojega uspešnega delovanja izza razsula stare monarhije, ki je javnosti pokazalo kaj zamorejo napraviti roke marljivega, žilavega, zavednega slovensk. obrtnika, se je zbralo prošlo soboto in nedeljo v Celju, da tam zboruje ter da sklepa o važnih stanovskih vprašanjih. Tudi o tem zborovanju, ki je vspelo nad vse pričakovanje dobro, smo dobili nepobiten dokaz o zavednosti našega obrtništva, ki vidi spas obrtniškega stanu pred vsem v dobri, do najmanjše podrobnosti izpeljani organizaciji.

Že v soboto popoldne so prišli tovariši in gostje iz bolj oddaljenih krajev, med tem, ko je večina iz bližnje okolice prišla drugi dan na nedeljo popoldne.

V soboto na včer se je vršila konferenca delegatov. Konferenca je imela bolj zaupen značaj. Razpravljalo se je in sklepalo o vprašanju razmerja Zveze slovenskih obrtnikov do političnih strank v Sloveniji. Do sedaj se je delovanje organizacije omejevalo izključno na strokovno stališče. Samo ena skupina zadrug, to je dolenjska skupina, katero vodi g. Ogrič, se je že sedaj v gospodarskih vprašanjih naslanjala na samostojno kmetško stranko. Ker šteje ta skupina 13 obrtnih organizacij, med tem ko jih imamo v celi Sloveniji 33, se je enotnosti na ljubo sklenilo, da se pravila za »Zvezo« tem primerno preuredijo.

V splošnem naj ostane temelj »Zveze« nadstrankarski in samo tedaj se sme »Zveza« tudi politično udeleževati, ako bi bilo to iz gospodarskih interesov potrebno. V glavnem naj bi tedaj obstojala naloga »Zveze« v posredovanju med političnimi in strokovnimi organizacijami. »Zveza« naj bi tvorila vez med tema dvema skupinama organizacij. S tem predpogojem se omogoči že itak močni dolenjski skupini, da pristopi k »Zvezi«, ter da se tako ustvari enotnost skupnega cilja, odgovarjajočega namenu novo ustanovljene »Zveze«.

Konferenco je vodil starosta celjskih obrtnikov, g. Rebek. Navzočih je bilo 14 delegatov. Referent je bil zadrugi komisar g. Založnik.

V nedeljo dopoldne se je vršil v Narodnem domu najprej ustanovni občni zbor »Zveze obrtniških društev za Slovenijo«. Zveza se je ustanovila. V prvi odbor Zveze so bili izvoljeni za predsednika g. I. Bizjak iz Celja; za 1. podpredsednika g. Eng. Francheti iz Ljubljane; za 2. podpredsednika g. Fr. Novak iz Maribora.

Po ustanovnem občnem zboru se je vršilo v Narodnem domu prvo javno zborovanje novoustanovljene Zveze. Zborovanju je predsedoval gosp. I. Bizjak.

Na zborovanju je predaval kot prvi predsednik g. I. Bizjak o vprašanju: »Bolniško zavarovanje«. Referat o prometnih razmerah, katerega bi imel držati g. I. Mohorič, je imel v njegovi odsotnosti g. E. Franchetti. Na to je referiral g. I. Rebek o obrtniški organizaciji v bodočem.

Zborovanja se je udeležil med drugimi tudi g. Drag. Hribar iz Ljubljane. G. Drag. Hribar je bil, kakor znano, ustanovnik obče slov. obrtnih društev, iz katerih se je zdaj v Celju razvila »Zveza obrtnih društev za Slovenijo«. Zborovalce je pozdravil tudi narodni poslanec g. Drogenik.

Zvišanje trošarine.

Že v 96. številki našega lista smo omenili, da je s finančnim zakonom za leto 1922/1923 izza 15. avgusta t. l. povišana zopet cela vrsta trošarin.

Tako je povišana trošarina

1. na sladkor, izdelan iz sladkorne pese ali sladkornega trsa (navadni konzumni sladkor), od 4 na 5 dinarjev za kilogram.

2. Na skrobni (krompirjev), sadni, sladni in grozdni sladkor, kakor sploh na vse vrste sladkorja, ki se morajo rabiti za slajenje namesto trsnega sladkorja, od 80 para na 2 dinarja za kilogram.

3. Na kavo od 2 dinarjev na 4 dinarje za kilogram.

4. Na pivo od 4 dinarjev na 5 dinarjev za vsako hektolitersko stopnjo izvlečka, povprečno torej od 40 na 50 para za liter piva (razlika znaša največ 12 para pri litru).

5. Na fino vino od 6 na 8 dinarjev za liter in

6. na bencin od 10 para na 3 (tri) dinarje za kilogram.

Če primerjamo predvojne trošarine s sedanjimi, vidimo, da presega sedanja trošarina na sladkor predvojno trošarino (38 vin) 52krat, na pivo (34 vin za hektolitersko stopnjo izvlečka) 59krat, a na bencin (13 v.) celo (92) dvaindevetdesetkrat.

Pri bencinu je torej zvišanje v vsakem oziru ogromno. Skoka od 10 para na 3 dinarje ni pač nihče pričakoval.

Najhujše so prizadeti pri sedanjem povišanju trošarine na bencin oni posestniki bencina, ki bi lahko dobivali trošarine prosti bencin, a so, le da se izognejo sitnostim kontrolam — rajši plačevali dosedanjo nizko trošarino, nego bi prosili za dovoljenje, dobivati trošarine prosti bencin.

Ti posestniki bencina morajo sedaj doplačati kar po 290 dinarjev za 100 kg za ves bencin, ki ga imajo v zalogi. Pravično bi sicer bilo, da se takim podjetjem, ki si takoj preskrbijo dovoljenje za trošarine prosti bencin, tudi sedanja zaloga oprosti dodatnega davka, vendar na tako oprostitev sedaj ni upanja.

Glede naknadnega zatrosarinjenja bencina moramo opozoriti še na nekaj.

V razpisu generalne direkcije posrednih davkov, priobčenem od delegacije ministrstva financ v Ljubljani v Uradnem listu št. 86 z dne 17. avgusta t. l., — po katerem je bil posnet tudi naš članek »Povišanje trošarin in prijava zalog« v 96. številki — je navedeno, da se zvišuje trošarina na bencin od 10 na 300 dinarjev za 100 litrov.

To je očitna pomota v redakciji razpisa, ker se trošarina na bencin ni pobirala po 10 Din od hektolitra, temveč od 100 kilogramov. Liter bencina tehta približno 750 dkg, zato je znašala dosedaj trošarina na hektoliter bencina samo 7.5 dinarja, ne pa 10 dinarjev. Sicer pa stoji v edino merodajnem besedilu v členu 204 finančnega zakona (Službene Novine št. 179 A) le to, da se zvišuje trošarina iz tarifne postavke 17 (citirana št. 7 je tiskovna pogreška) od 10 dinarjev na višino monopolske takse za petrolej. Od litrov tam ni nobenega govora. Ker se je trošarina na bencin pobirala od kilograma in je s finančnim zakonom izpremenjena le višina trošarinske postavke, ne pa tudi trošarinska enota (način odmere) in ker se pobira tudi monopolna taksa za petrolej od kilograma in ne od litra petroleja, je popolnoma jasno, da se pobira tudi v naprej trošarina na bencin od kilograma in ne od litra.

Vsi oni, katerim se je odmerila naknadna trošarina na bencin od litra, naj zahtevajo torej takoj pri pristojnem oddelku finančne kontrole, da se bencin stehta in morda že porabljen količina potom gradiranja še neporabljenega bencina preračuni v kilograme. Nato naj pa pri pristojnem finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani ali Mariboru zahtevajo povračilo preplačane dodatne trošarine, ker so plačali približno eno četrtino trošarine preveč.

Take vloge niso zavezane kolkovini in tudi za rešitev ni treba prilagati nobenega kolka.

Na uradoma odrejeno povračilo preveč plačane trošarine od strani finančne uprave naj se nikdo ne zanaša, ker se preplačana trošarina uradoma nikdar ne povrne.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

XXXI. Čebeloreja in izvoz medu in voska.

V Srbiji so se, dokler so obstojale zadruge zelo gojile čebele in sicer dokler je bil sladkor drag. Z razpadanjem zadrug in s pocenitvijo sladkorja pa je začela čebeloreja pojenjevati, tako, da v zadnjem času nismo imeli niti dovolj medu, niti voska, marveč se ga je moralo v manjših količinah uvažati in je padla poraba medu na minimum. Šele v zadnjem času, ko se je spoznalo higijsko vrednost medu po mestih, so začeli meščani povpraševati po medu in od te dobe naprej so začeli amaterji iz inteligentnih krogov rediti čebele, da bi tudi ostalo prebivalstvo navdušili za čebelorejo. Pričakovati je, da se bo tem krogom posrečilo zainteresirati ljudstvo za držanje čebel v novi množini kakor poprej.

Na Hrvaškem in v Slavoniji se nahaja okrog 96 534 panjev, ki dajejo od 300 000 — 400 000 kg medu za izvoz, ki se povečini izvozi v Nem. Avstrijo. V Črni Gori se ceni, da se nahaja okrog 16 840 panjev, v katerih se je pridobilo okrog 142 810 kg medu in voska, od čegar se je okrog 12 260 kg izvozilo. V Vojvodini se računa, da je okrog 49 000 panjev, ter se ceni produkcijo leta 1918 na 310 000 kg medu in okrog 7 500 kg voska, da se je od tega izvozilo okrog 150 000 —

200 000 medu v Budimpešto in na Dunaj. Mesto Vršec je imelo na primer 1000 panjev, ki so dajali v enem letu 10 000 kg medu in 2 500 kg voska.

Slovenija se bavi z intenzivno čebelorejo za pridobivanje rojev in matice katere izvažajo v velikih množinah, ker je njihova čebela znana kot ena kot najboljših vrst. V Sloveniji se producira malo medu in skoro nobenega voska: Dalmacija producira med izborne kvalitete; posebno znan je rožmarinov med z otoka Šolpe, dalje beli med od Žajbla in gosti med od vresja. Akoravno je kvaliteta izvrstna se ga ne predela mnogo, da bi se ga dalo izvažati v večjih količinah. Srednja Dalmacija je letno producirala okrog 28 000 kg medu in 6 000 kg voska in sicer v 4 484 panjih z nepremakljivim satovjem in 826 panjih z premakljivim satovjem.

Bosna in Hercegovina producira znatno količino medu, posebno sloviti pa je vosek iz Hercegovine, katerega se je letno po več 10 000 kg izvažala.

Treba bi bilo vse ukreniti, da se čebeloreja pri nas zopet razvije; v ta namen bi bilo treba: 1.) nasaditi čim več dreves in sadja ob potih, okrog hiš, na ledinah, ter na občinskih in državnih zemljiščih, ki bi dajala medonosni cvet. 2.) treba bi bilo sejati medonosne rastline. 3.) prirediti vsakoletno tečaje, držati predavanja o čebeloreji med ljudstvom, kakor tudi dajati najboljšim čebelarjem nagrade; 4.) ustanoviti en osrednji teoretični in praktični zavod za preiskovanje čebel in odgojo čebelorejskih učiteljev za čebelarske tečaje; 5.) vojne invalide izuriti v čebeloreji, ter jim podariti panje in orodje; 6.) da se vpelejo potovalni učitelji, ki bi potovali med ljudstvom, prirejali tečaje in dajali nasvete. Tako bi dosegli, da se zopet obnovi prejšnja čebeloreja in, da bi se pridobival med v svrhu izvoza, od katerega bi naša država imela lep dohodek.

XXXII. Konjereja in izvoz konj, mezgov in oslov.

Konji se redijo po celi državi. Mezgi in osli pa samo po južni Srbiji Hercegovini in Bosni zvd. Dalmatinske meje, v Dalmaciji in Črni gori. V Srbiji so se razen na Posavju in Podonavju gojili samo domači konji, ki imajo precej arabske krvi in so se redili za prenašanje tovorov in za jahanje. Za vprego so se gojili konji na Posavju in Podonavju in sicer smes Anglo-normanske krvi. Konj prve rase se je izvažalo okrog 2 000 komadov letno na Turško, Grško in v Italijo medtem ko konj druge rase ne samo da jih nismo izvažali, marveč smo jih celo uvažali iz Madžarske za vojaške potrebe in za mesta letno okrog 1000 komadov. Domače rasi se ni posvetila ona pažnja, katero bi bila zaslužila in šele tekom vojne se je spoznala njena prava vrednost in se je uvidelo, koliko se je grešilo, ker se ji ni posvetilo dovolj pažnje. Pričakovati je, da se bo vsaj sedaj obrnila pozornost in, da bo ta rasa napredovala.

V Bosni se goji vrsta odličnih domačih konj za tovor in jahanje. Ta rasa se je v svoji vrsti ople. posebno v svrhu vojne porabe. V vojni se je izvrstno obnesla. Izvozilo se je letno 8 000 do 10 000 komadov in sicer po ceni 250 kron za komad, po večini v Italijo. Uvozilo pa se je 5 — 7 000 konj letno po ceni 450 kron na komad.

Na Hrvaškem in v Slavoniji so se gojili konji deloma za vojaštvo, deloma pa za vprego. Sedaj se stremi po reji konj lažje pasme, angleške, lipiške in arabske. Letno se je izvozilo 8—36.000 glav, po večini v Italijo. V Črni Gori se gojijo tovrstni in jahalni konji ter se je izvozilo letno okrog 5.600 konj, povečini iz nikšičkega-kolasinskega in andrijeviškega okrožja in sicer v Italijo.

Iz Vojvodine se je izvozilo okrog 10.000 konj in sicer v Italijo, Francijo, Turčijo, Bulgarijo in Srbijo, in sicer so bili le vojaški konji. Glavno tržišče je bila Subotica, kamor so tudi prihajale vojne nakupovalne komisije. Pasma konj je Madžarska. Iz Subotice se je izvozilo okrog 120.000 konj vendar je bil to izvoz cele Madžarske, ker je bila Subotica središče za zbiranje konj, ki so bili nakupljeni za izvoz, in so se odtam nadalje odpeljali.

Slovenija ima težke pingavske konje vendar se nahajajo tam tudi lahki konji, ki so podobni našim tokmikom. Izvozila je letno okrog 1000 glav, povečini pol do eno letnih žrebcev težke rase. Dalmacija producira male gorske konje, vendar jih nima dovolj za svojo potrebo.

Ker so bili konji v Srbiji in v Črni Gori vsled vojne popolnoma zartri, je bilo treba vsled obnove najprvo sploh prepovedati izvoz konj, pozneje pa izvoz lahkih konj. Sicer bomo, ko pridemo zopet v normalnejše razmere, lahko izvažali lahke, srednje in težke konje, kakor smo jih pred vojno iz naše kraljevine izvažali. Zato je treba vsem vrstam posvetiti največjo pažnjo in skrbeti za oplemenitev in zboljšanje rase v njenih sedanjih tipih.

Mezgi in osli so se gojili v južni Srbiji in sicer v znatnih množinah, tako, da je bilo tam njihovo število skoro isto, kot število konj. V Bosni in Hercegovini se redi mezge vzdolž Dalmatinske meje, osle pa v Hercegovini. Na Hrvaškem se gojijo mezgi v Kotarju Jaški, mezgi se gojijo po Dalmatinskih otokih v južni Dalmaciji, osli pa po celi Dalmaciji. Po skušnjah, ki smo jih pridobili tekom vojne, ko je Srbsko ljstvo spoznalo izvrstne vrste mezgov in oslov, je treba negovanju te vrste živine v vseh hribovitih krajih posvetiti posebno pažnjo, ter uvesti rejo težkih mezgov v Posavini in Podravini.

Svetovna žetev sladkorja.

Velike zaloge sladkorne trske, ki so še od prošle žetve napolnjevale zaloge v Kubi, so se v zadnjem času z neverjetno brzino razprodale. Neglede na povečano proizvodstvo sladkorja iz trske na Kubi, znašajo sedanjne količine v izvoznih lukah Kube samo 15 milijonov centov, napram 28 milijonom v istem času preteklega leta. Največji del sladkorja iz Kube se je uvažal v Zedinjene države, ki

imajo danes svetsko sladkorno tržišče v svojih rokah. Toda tudi te zaloge niso prevelike, ampak iznašajo komaj 4 milijone centov, uprav toliko, kolikor preteklega leta. Glavna evropska sladkorna tržišča so v popolni odvisnosti od položaja v Ameriki in to bo trajalo toliko časa, dokler ne bo Nemčija v stanu producirati tolike količine, da bo lahko zopet izvažala. Po sedanjem položaju bo samo Čehoslovaška in deloma tudi Poljska v stanu izvažati sladkor, med tem ko bodo druge države s svojo produkcijo komaj krile potrebe domačega trga, in bodo nekatere primorane večje ali manjše količine uvažati. Proti vsem trditvam, ki so se raznašale tekom spomladi, da bo nemška sladkorna produkcija dovoljna, se je pred kratkim vendar dokazalo, da ne bo mogla nikakor uplivati na ameriški trg, od koder se cene dvigajo vedno bolj kvišku, in od koder se val druginje prenaša tudi na druga tržišča.

Statistika nam daje sledečo sliko o svetovnem proizvodstvu sladkorja v zadnjih treh letih: Sladkorja iz repe se je pridelalo v Evropi v letu 1921/1922 81.73 centov, v letu 1920/21 73.43, v letu 1919/1920 51.70; v Ameriki se je pridelalo zadnje tri leta 18.60, 20.08, 13.39; sladkorja iz trske se je pridelalo v ravno istih letih: 244.14, 240.12, 238.29. — Po teh računih bi morala tedaj letos svetovna produkcija znašati za 10.87, odnosno za 41.12 milijonov centov več, nego je znašala v zadnjih dveh letih. Ker se je pa potreba po sladkorju znatno dvignila in ni od rezerv iz zadnjih let ostalo ničesar na razpolago, se bo ta nadprodukcija zbog velikega pomanjkanja sladkorja mnogo pomagala.

V Nemčiji se izdajajo že sedaj zadnji ostanki sladkorja od pretekle žetve. Med tem, ko se izdajajo ostanki domače produkcije samo za potrebe hišnega gospodarstva, se krije s sladkorjem, ki prihaja iz inozemstva potreba industrije sladkornih predmetov, ki tvori v Nemčiji zelo važno industrijsko panogo. — Zbog padca nemške valute, so v Nemčiji cene za sladkor horendno narastle. Med tem, ko se je v Nemčiji pred 4 do 5 tedni prodajal sladkor po 1650 do 1675 mark cent, so se cene pred 1 tednom dvignile na 2800—2900 mark, franko nemške luke in vključno državno trošarino. — Stanje sladkorne repe je v Nemčiji povoljno, in ako ostane normalno vreme in temperatura, se sme pričakovati, da bo letna srednje dobra a mestoma celo izvrstna.

Tudi v Avstriji in na Madžarskem se pričakuje še precej dobra žetev sladkorne repe, medtem, ko se po vesteh iz Rusije in Ukrajine ne da sklepati še ničesar gotovega. Češkoslovaška ima še zelo malo zalog za

izvoz in je zbog tega izvozna trgovina zelo slaba. Toda na zmanjšanje izvoza je uplival tudi porast češkoslovaške krone, ker so se vsled tega držali mnogi kupci pasivno in niso hoteli ničesar riskirati. Računa se, da se bo moglo v prihodnjem letu izvesti iz Čehoslovaške republike 8 do 9 milijonov centov sladkorja — ako ostane položaj nasadov sladkorne repe normalen.

Glede Skandinavije in Danske se sme s precejšnjo gotovostjo računati, da bo letošnja produkcija zadostovala za popolno pokritje domačih potreb.

V Belgiji in Holandiji je vladal na sladkornih tržiščih v zadnjih štiri tednih precej živahen promet, cene so bile najprej nestalne, a so se pozneje začele rapidno dvigati. — Po večini je vprašanje presegalo ponudbo in so zato v Belgiji skočile cene za 2 do 2 in pol franka, v Holandiji za 1 do 1½ forintov pri centu. — Izgledi za žetev sladkorne repe so se v zadnjem času zbog padanja pogostega dežja dovoljno poboljšali in je mogoče računati s tem, da je v teh krajih srednja žetev repe zajamčena.

Na francoskih sladkornih tržiščih je zadnje čase vladala precejšnja negotovost. Cene so se zelo spreminjale, pa vendar se niso neglede na velike oscilacije povišale za več nego 9—10 frankov pri centu. Stanje sladkorne repe se sodi kot zadovoljivo. V Franciji pa vlada še vedno veliko pomanjkanje delovnih moči za obdelovanje nasadov in ker se je setev vršila precej pozno, se more v najboljšem primeru pričakovati srednji rezultat žetve sladkorne repe.

V Italiji in Španiji se povprečno računa, da bo žetev sladkorne repe taka, da se bo moglo z njo domače potrebe sladkorja, ki niso zelo velike, pokriti brez posebne zunanje pomoči.

Na angleških sladkornih tržiščih je vladala v zadnjih štiri tednih velika negotovost, ki se je pozneje zbog velikega vprašanja iz Nemčije spremenila v konstantno dviganje cen tako, da so na Angleškem pred tednom poskočile cene za nerafiniran sladkor za eno šestino, a cene za rafiniran sladkor za eno tretjino.

V Zedinjenih državah je bila trgovina s sladkorjem dovolj mirna. — Zahteve po sladkorju iz Amerike same, a osobito vprašanja iz Anglije, Nemčije in Francije, so dvignile cene vseh vrst sladkorja. Ameriške rafinerije so svojo produkcijo iz meseca junija, julija in avgusta že vnaprej razprodale, medtem ko so zelo slabo oskrbljene s surovim sladkorjem, tako da bodo mogle svojo potrebo kriti le za par sledečih mesecev. — Zbog tega bodo ameriške rafinerije prisiljene, da nakupijo še novih surovin, ako bodo hotele zadostiti vsem vprašanjem po sladkorju. Kakor ka-

žejo vsi znaki, še ne bodo imele cene sladkorja na svetovnem tržišču, ki je momentano odvisno od vpliva ameriškega tržišča, padajočo tendenco, ampak nasprotno, cene bodo gotovo še nadalje rastle. —

Gospodarsko poročilo iz Rusije.

Komisija, ki je dodeljena komisarijatu za zunanje zadeve centralne sovjetske vlade, ki ima namen, da pospeši rusko zunanjo trgovino, ter poglobi gospodarske stike sovjetske Rusije z inozemstvom, je dobila tudi nalogo, da izdela zakon o delniških družbah. Načrt zakona je že izgotovljen.

V Belorusiji ležijo večje količine lesa, okoli 400.000 m³, ki se ne more zbog nizkih cen prodati na domačem trgu. Sklenilo se je, da se les proda v inozemstvu.

Organizacije kooperativ »Daljn-vzhodne republike« so odposlale v Novonikolajevsk zastopnika, ki naj bi sklenil z zastopniki sovjetske republike pogodbo v svrhu medsebojne proste izmenjave dobrin. Kooperative na Daljnem vzhodu posedujejo večje zaloge blaga, ki bi bilo pripravno za izmenjavo.

V svrhu vzpostavitve živahnih trgovinskih odnosov s Perzijo, je zunanji komisariat sklenil, da se ustanovi velikopotezna trgovska družba, ki se bo bavila izključno s trgovino v Perziji. V svrhu financiranja importnih in eksportnih družb, ki so v trgovskih odnosih s Perzijo ali z drugimi srednjeazijskimi državami, se bavi zunanji komisariat s projektom, da se ustanovi srednjeazijska banka v obliki delniške družbe.

Zbog velikega pomanjkanja surovin in kapitala (pomanjkanje kapitala izhaja iz tega, ker noče vojna uprava vrniti dolžne svote, ki znašajo približno 10 milijard), je Bedrogradski čevljarški trust »Pobjeda« zaprl svoje delavnice za celo poletno sezono. Vsi delavci so bili odpušteni in so brez dela, samo neznaten del je zaposlila tovarna »Skorokod« in od štirih tovarn za čevljarске izdelke obratuje samo ena. Tudi v okraju Smolensk so se zaprle nekatere tovarne zbog pomanjkanja kapitala. — Podolske združene tovarne so vstavile obrat zbog pomanjkanja kuriva.

Na podlagi odredbe sovjeta ljudskih komisarjev in za ustanovitev kakršnihsibodi podjetij več potrebna predhodna posebna odobritev, ampak zadostuje prijava v svrhu registracije. Trgovina z vinom je izključena od dobrot te odredbe.

Sovjet ljudskih komisarjev je sklenil, da se plača za čaj uvozna carina v znesku 1 zlatega rublja in davek v znesku 60 kopejk v zlatu za funt.

Podlistek.

Od začetnika do popolneša trgovca.

(23. nadaljevanje.)

PETO POGAVLJE.

Bratje se učijo, kako se oferira blago. — Kurt kot bodoči korespondent. — Neobvezne in trdne oferte. — O stroških, ki pridejo pri posameznih ofertah v poštev. — »Franko«, riskiran način izražanja. — Previdnost, pri navedbi dobavnega roka. — Navedba izvrševalnega kraja pri inozemskih kupčijah in praktična korist iz tega. — Kaj razumemo pod »Levante«. —

Med tem je prišla pomlad. — Do zdaj vsled ledu zaprta ruska in skandinavna pristanišča so se zopet otvorila in severna trgovina je postajala od dne do dne živahnejša.

»Čas je že,« pripomni nekega dne gospod Krej svojim gojencem, »da se začnete pečati tudi z izdelovanjem blagovnih ofert in da pomagate pri pisanju ofert. To vas bo uvedlo v korespondenco in spoznali boste polagoma trgovski slog. Vi, Kurt, napravite zdaj začetek in ko bosta imela

Ernst in Adolf čas, vam bosta pomagala. Po kalkulaciji cen ste se že spoznali z uporabnimi načini blagovnih ofert, in bo torej to, kar bomo zdaj jemali, takorekoč le ponavljanje. Tu imam seznam dotičnih odjemalcev, katerim hočemo danes napraviti ponudbo. S tem prevzamete torej obveznosti korespondenta, Kurt, vendar sem vam nalogo v toliko skrajšal, da sem vam za vsako ponudbo, ki pride danes v poštev, sestavil vzorčno pismo, katerega imate po obliki in vsebini enostavno le prepisati, to je, vsakokrat morate le naslov spremeniti. Ne smatrajte pa tega dela kot čisto mehanično. Ne bom vam dal preveč pisem, in imeli boste čas, o tem, kar pišete, tudi temeljito razmišljati. Domnevam sicer, da so tako vam, Kurt, kakor tudi Ernstu in Adolfu, znani posamezni tehnični izrazi, ki prihajajo v ofertah v poštev, vendar bomo kljub temu stvar še enkrat skupno predelali. —

Trgovcu morajo biti, ne le kot ponudniku ali prodajalcu, ampak tudi kot kupcu, natančno znani uporabni načini ofert, da lahko pravilno kalkulira kupno ali prodajno ceno blaga. Predno začnemo z ofertami, moramo biti na jasnem, ali lahko ponudimo blago neobvezno ali trdno.

Neobvezno oferiramo, ako imamo blago sami v posesti, ali če hočemo več odjemalcem ponuditi taisto blago. Neobvezna oferta nas ne primora spejeti nanjo došlega naročila, in mi si pridržimo pravico razpolaganja čez ponudeno blago.

Večina ofert, ki se razpošilja, je brez dvoma neobvezna. Za veliko vrst blaga imamo tiskane ofertne vzorce, ki že nosijo napis »neobvezno« ali »zaloga pridržana«. Ker bi se lahko zgodilo, da bi pri ponudbah, napravljenih z našimi pismi, izpustili označbo »neobvezno«, iz česar bi nam mogle nastati neprijetnosti, smo opremili naš pisemski papir z napisom, da se razumejo vse ponudbe, ki jih napravimo, kot »neobvezne«, ako ni nasprotno izrecno omenjeno. —

Ako ponudimo blago »trdno« ali »obvezno«, da sprejmemo nase dolžnost, da ga tudi dobavimo odjemalcu pri morebitnem naročilu. Moramo tedaj pri obvezni ponudbi zelo paziti na to, da nam je bilo blago, ali od našega dobavitelja samega tudi obvezno ponudeno, ali pa da leži blago v istini v našem skladišču ali kjerkoli kot naša last, da ga lahko pri naročilu tudi dobavimo.

Dalje moramo pri ponudbi tudi upoštevati, v kakem razmerju se raz-

dele transportni in drugi stroški, ki leže na blagu, na ponudnika in morebitnega kupca. Ako n. pr. oferiramo iz našega skladišča Antwerpen, kake stroške imamo potem nositi, Kurt?«

Nobenih, gospod Krej, kajti vozarina, tovarnina in vsi drugi stroški gredo v breme kupca!«

»In ravno isto je v slučaju, da kupimo iz skladišča ali iz tovarne našega dobavitelja. Potem moramo mi nositi vse stroške, kakor vozarino, tovarnino itd. To so takozvane lokoponudbe ali loko-prodaje, pri katerih preneha obveznost prodajalca, kakor hitro zapusti blago njegovo skladišče ali njegovo tovarno, razun, če ni bilo drugače dogovorjeno.«

Ako pa nasprotno prevzame prodajalec obveznost, da dobavi blago prosto železnica, ali prosto krov na odpošiljalnem kraju, tedaj pride vozarina in drugi stroški skladišča na železniški voz ali na ladjo, njemu v breme. — V takem slučaju bomo torej oferirali »prosto na železnico tu« ali »prosto krov tu«. Zadnje se lahko izrazi tudi kratko z »fob.« ali f. o. b., ker je kratica iz angleškega »free on board.«

Lahko se pa tudi dogodi, da dobavimo blago prosto krov v gotovem

Centralna davčna uprava poroča, da se je vplačalo v 24 gubernijah in oblastih 17,116,5 milijonov rubljev, med temi je plačala samo Moskovska gubernija 6329,5 milijonov rubljev.

Uvozna carina na prometna sredstva, kakor lokomotive, vagone, avtomobile, parnike itd., se je ukinila.

Beloruski komisariat za zunanjo trgovino je prejel 3000 oral, katera je naročil svoječasno v inozemstvu in organizira sedaj nakupovalni urad, ki se bo pečal z nakupom poljedeljskih strojev v inozemstvu, in sicer brez vsakega posredništva. Naročila se imajo izvršiti neposredno pri inozemskih tovarnah, ki bodo producirale naročene stroje.

Ukrajinski sovjet za narodno gospodarstvo hoče ustanoviti usnjarski trust. Trust naj bi tvorile tri tovarne usnja, ena tovarna za čevlje v herzonski guberniji, in pet tovarn za usnje v guberniji Kremenčuk. Računa se, da bo imel novoustanovljeni trust okoli 1527,5 tisoč predvojnih rubljev dohodkov in 1427,5 predvojnih rubljev izdatkov na leto.

Kako živo se zanimajo Nemci za Rusijo, imamo priliko čitati v dnevnem časopisju z dneva v dan. Stare predvojne stike so že vzpostavili, stopili so razen tega v nove trgovinske odnose z novimi poveljnimi trgovskimi podjetji, tako, da jim bo rusko tržišče v popolni meri nadomestilo kolonije, katere so izgubili po mirovni pogodbi. V zadnjem času smo slišali, da se nemški agenti prav živo gibljejo tudi že na Daljnem vzhodu, kjer se bo bil gospodarski boj med njimi in japonsko konkurenco. Kakor čujemo, vodi zastopnik nemškega prekomorskega urada za trgovino in industrijo v Tokiju pregovore z zastopniki mesta Vladivostok v svrhu pridobitve koncesije za zgradbo nove cestne železnice v Vladivostoku.

Izvoz in uvoz.

Pogodba o medsebojnem izvozu jugoslov. vina in uvozu češkega piva. — Prve dni prihodnjega meseca se začne v Beogradu pogajanja med odposlanci naše in češkoslovaške države, ki bodo imela namen skleniti med Jugoslavijo in Češkoslovaško konvencijo glede izvoza vina iz Jugoslavije na Češko in uvoza češkoslovaškega piva v Jugoslavijo.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Predpisi o higijenski prodaji živil. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja svoje prizadete člane na sledeče: Občinski svet je prejel v javni seji dne 9. maja 1922, na predlog policijskega zdravstvenega odseka nastopne predloge, ki stopijo z dnem razglasitve v ve-

pristanišču, na pr. prosto krov Antwerpen. Ako se izvrši transport iz odpošiljalnega kraja v dotično pristanišče z železnico, tedaj mora nositi oziroma kalkulirati ponudnik sledeče stroške:

1. vozarino na odpošiljalnem kraju;
2. tovarnino na železnici;
3. razkladanje z železnice na prihodnem kraju;
4. vozarino od železnice do ladje;
5. morebitno pristaniško stojnino;
6. nakladanje na ladjo.

Za točke 3 do 5 se napravi prejemna pogodba s spediterjem; stroški pod točko 6 so večinoma vključeni v tovarnini ter zadostuje tudi — in sicer pri morskih parnikih vedno, — da se položi blago pred dotični parnik. Tedaj lahko tudi oferiramo: tovarnino prosto ob ladji ali tovarnino prosto, položeno pred parnik.

Nikakor pa ni ponudba natančna, ki bi se glasila mogoče enostavno »prosto Hamburg«, v slučaju, če je mišljeno prosto krov na odhajajočem parniku, kajti blago dospe lahko tudi z ladjo po Elbi in bi se tedaj pod »dobava fob. Hamburg« tudi lahko razumelo, da hoče prodajalec dobiti blago prosto krov samo na parniku, došlem po reki.

ljavo: 1. Prodaja vseh živil, posebno pa onih, ki se uvažajo tudi surova, to je v mlekarnah, delikatesnih trgovinah, gostilnah, slaščičarnah, pekarnah, v javnih kuhinjah itd., ni odvisna samo od lokalne potrebe in od primernosti lokalov, ampak tudi od higijenske usposobljenosti in od zdravja v poštev prihajajočih oseb. Koncesionar mora biti uradno zdravniško preiskan, nacelema tudi osebo. 2. Za prodajo na stojnicah določena živila, zlasti kruh, pecivo, klobase, mesnati izdelki itd., morajo biti razpostavljeni le v zabojčkih, škafлах, kartonih itd., ki so pokrita s steklom. Otipavanje predmetov in opršenje predmetov bodi na ta način onemogočeno. Popolnoma se ukine izdaja dovoljenj za točenje in prodajo kave, čaja, malinoveca, sodavice itd., na raznih stojnicah in vozičkih, ker je higijenično umivanje kozarcev pri tem obratovanju popolnoma izključeno. Imenovani predmeti se bodo v bodoče točili le na takih stojnicah, ki imajo uveden vodovod. 3. Prodaja kruha v pekarnah se mora izvršiti tako, da kruh pri prodaji ni izpostavljen otipavanju in prebiranju, ter da dobi stranka od prodajalca le zahtevano množino kruha v roke. Po tem higijenskem načelu je urediti tudi prodajo drugih jestvin v trgovinah. V večjih delikatesnih trgovinah se zahteva nastavitev blagajnika oziroma blagajničarke. 4. Prepovedano je nastavljanje kruha po gostilniških mizah. Gostu se da le zahtevano množino in kakovost kruha. Pri vseh gostilniških koncesijah se zahteva pred izdajo koncesijske listine uvedba vodovoda, k točilni mizi in umivalni mizi za izplakovanje. 5. Priporočeno se, uporabljati v gostilnah samo bele namizne prte. Uporaba pisanih namiznih prtov je nehigijenska, ker se v teh skriva umazanost in nesnaga, z njo vred pa kali kužnih bolezni. Kjer ni belih prtov, je bolje, da so mize brez prtov, eventualno prevlečene s platnom, ki se dobro snažiti z mokro brisačo. 6. Mesarji, prodajalci mesa, delikatesne trgovine, branjevke, sploh vsa obratovališča živil, morejo imeti na vidnem mestu nabite table z napisom, da je otipavanje na prodaj postavljenih predmetov iz higijenskih ozirov strogo prepovedano. Od gospodarja samega se bo zahtevalo strogo izvrševanje vseh higijenskih predpisov. Gospodar, ki bo sam strogo izvrševal higijenske predpise in zahteval tudi od uslužbencev njih strogo izvrševanje, gospodar, pri katerem bo tudi večkratna uradna kontrola poslovanja in prostorov dognala popolno primernost, dobi po enoletni dobi uradno potrdilo in priznanje. To uradno potrdilo se uradno prekliče takoj, ko se pojavijo prvi nedostatki. Taka potrdila se izdajajo tudi uslužbenstvu, ki služi nepretrgoma 1 ali 2 leti pri gospodarju, ki ima uradno potrdilo v priznanje. Nadzorovalni organi morajo izvrševanje teh naredb najstrožje nadzorovati. Zaradi prestopka se kaznujejo koncesionar, uslužbeno osebje in kupce.

Obrt.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. septembra.) Prijavni rok je dne 10. t. m. potekel. Pozneje došle prijave se pod nobenim pogojem ne morejo upoštevati. Le v res izjemnih slučajih se bodo prijave še upoštevale, če bo to dopuščal čas in prostor. Obisk iz južnih krajev bo zelo številan. Te dni je dospela prijava nad 100 srbskih kmetov, ki si korporativno ogledajo razstavo. Veliko zanimanje vlada tudi v inozemstvu, posebno v Avstriji in Češkoslovaški, od koder se obela številan obisk. — Dodelitev prostorov. Te dni se dopošljejo vsem razstavljalcem obvestila o dodeljenem prostoru. Prosti dodelitvi je dopusten ugovor tekom treh dni po sprejemu obvestila. Pozneje je vsaka izprememba prostora izključena, kar naj blagovolijo razstavljalci upoštevati. — Podelitev častnih kolajin in diplom se bo vršila ob priliki otvoritve. Razstavne predmete bo ocenila tik pred otvoritvijo razstave posebna komisija. Opozarjamo pa ponovno vse razstavljalce, da pridejo v poštev samo oni predmeti, ki dospejo pravočasno na razstavni prostor, t. j. najkasneje do 3. sept. t. l. — Veliki obrtni zbor ob priliki razstave se bo vršil dne 9. in 10. septembra. Prosimo vsa obrtna društva, da se temeljito in stvar-

no pripravijo za ta zbor in naj na to že danes opozore svoje člane. Čim več nas bo, tem več bomo dosegli. Častna dolžnost vsakega obrtnika pa je, da se zbora udeleži in tako pripomore k skupnemu uspehu. — Pisarna razstavnega odbora se je preselila iz dosedanjih prostorov na Aleksandrovi cesti 22, na stavbišče razstave. Vhod pri malih vratih iz Razlagove ulice ali pa pri glavnem vhodu v Prešernovi ulici. — Točnost! Dela na razstavnem prostoru se bližajo koncu. V svrhu pravočasne opreme vseh prostorov in razvrstitve razstavnih predmetov je pred vsem potrebna točnost razstavljalcev tako glede dovza, kakor glede opreme. Vsakdo naj skrbi, da bodejo njegovi prostori okusno opremljeni in da bodo dela pravočasno izvršena.

Denarstvo.

Polaganje dinarjev na račun inozemskih firm. Zaradi pravnege in enotnega postopanja ob polaganju dinarjev na račun inozemskih firm je odredil finančni minister, da se smejo dinarji polagati na račun inozemskih firm za kupljeno blago samo pri zavodih, pooblaščenih za trgovino z devizami in valutami, in sicer z dovolitvijo odbora pri Narodni banki in njenih podružnicah. Da se dobi ta dovolitev, je treba predložiti odboru pri Narodni banki vse one listine, ki so potrebne za pridobivanje pravice do nakupa deviz. Banka, ki polaga te dinarje pri drugi banki ali prenaša te dinarje z enega računa na drugega, prevzema s tem jamstvo, da so bili ti dinarji prejeti na podstavi dovolitve odbora pri Narodni banki.

Poštni čekovni zavod v Ljubljani objavlja: Na podlagi razpisa finančnega ministrstva z dne 30. junija 1922, broj 12.210 je ministrstvo za pošto in brzojav z odlokom z dne 12. avgusta 1922, br. 46.981 odredilo, da smejo: 1. pošte sprejemati vplačila na ček. položnice inozemskih računometnikov; 2. ter ček. zavodi izvrševati virmane iz domačih ček. računov na ček. račune inozemskih tvrdk le tedaj, če je položnici oz. nakazilu za virman (ček) priloženo predpisano odobrenje odbora pri Narodni banki ali njenih podružnicah. Za prejem tega odobrenja je potrebno predložiti Narodni banki vse one dokumente, ki so potrebni za doseg pravega za nakup deviz.

Carina.

Ukinjenje uvoznih carin na žitarice. Z rešenjem ministrskega sveta od 18. t. m. je ukinjena uvozna carina na pšenico, rž, pivo, ječmen, oves in koruzo. Rešenje velja od 18. avgusta.

Carinski aggio v Avstriji. Od 14. do 20. t. m. je znašal carinski aggio na zlato v Avstriji 10.900 Ka.

Promet.

Spremembe voznega reda na progii Murska Sobota—Hodoš. Direkcija drž. železnice razglašala, da se stavi na progii Murska Sobota—Hodoš, počenši s 1. septembrom v promet kot redni mešani vlaki št. 2030 in 2031. Potemtakem se v prometu na tej progii izza tega dne vsako sredo in soboto mešani vlaki št. 2034/2035 in 2032/2033. Vlak št. 2034 odhaja iz Murske Sobote ob 5. uri 15 minut in prihaja v Hodoš ob 6. uri 50 minut. Vlak št. 2035 odhaja iz Hodoša ob 7. uri 12 minut in prihaja v Mursko Soboto ob 8. uri 45 minut.

Zračno pošto Beograd—Pariz name-rava uvesti pošto ministrstvo, za kar je pooblaščen od ministrskega sveta. Pristojbina za 1 pismo se določi na 2 Dinarja, a teža ne sme presegati 100 g. Poleg pisem bo aeroplan sprejemal tudi do 5 potnikov. Potovanje bo trajalo iz Beograda v Pariz 18 ur.

Prometne izpremembe. Na slavonski vicinalni železnici med postajama Čaglin—Latinovac je ukinjen radi izgo-relega mosta za približno 10 dni celokupni brzovozni in sporovozni promet za komadno robo in za robo v vozovnih nakladah. Potniški in prtljažni promet se vzdržuje s prestopanjem odnosno prekladanjem. — Sprejemanje pošiljk za tvrdko Drach v postaji Caprag je zopet dovoljeno. — Sprejemanje vsakovrstne robe v vozovnih nakladah za Poljsko Gornjo Slezijo preko postaje Hindenburg—Ruda državne meje — Borsigwerk in Beuthen (Gornja Slezija) gl. kol., je zopet dovoljeno. — Spreje-

manje sporovozne robe v vozovnih nakladah za Nemčijo preko postaje Passau potom ponovne predaje v poljubni avstrijski vmesni postaji je do nadaljnjega ukinjeno. Dovoljeno je sprejemati in odpošiljati živali, živila in brzopokvarljivo robo. Medpotne in že sprejete pošiljke iztečejo. — Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne sporovozne robe v komadnih in vozovnih nakladah za Zagreb d. k. loko, za Zagreb d. k. tranzit, za Sisak tranzit in za Zagreb j. k. loko, je pričeni od 24. avgusta t. l. do nadaljnjega ukinjeno. Dovoljeno je sprejemati in odpošiljati edinole premog. Do vključno 23. 8. sprejete pošiljke iztečejo. — Na slavonski vicinalni železnici med postajama Čaglin—Latinovac je upostavljen zopet celokupni brzovozni in sporovozni promet. Do sedaj veljavna prometna omejitev za Zagreb d. k. tranzit odnosno z našo brzojavko št. 2121 objavljena omejitev ostane pa neizpremenjeno v veljavi.

Dobava, prodaja.

Dobava ovs. Dne 31. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne se sklene v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani neposredna pismena pogodba glede dobave 200.000 kg ovs. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaji mizarskih del v vrednosti okoli 1 milijona dinarjev, razpisuje Cionovnička banka v Beogradu, ulica Kr. Milana 68. Podrobnosti se zve pri Cionovnički banki v Beogradu, Kr. Milana ul. 64, in pa pri arhitektu g. Vjekoslava Bastlu v Zagrebu, Berislavica br. 2.

Ljubljanski veliki sejem.

II. Ljubljanski veliki semenj od 2. do 11. septembra 1922. Vsem razstavljalcem na naši letošnji prireditvi, kateri so svojo prijavo k udeležbi doposlali najkasneje do dne 29. julija 1922, smo že poslali načrt dodeljenega jim prostora. V posebnem omotu smo jim poslali tudi več reklamnega materiala za obisk II. Ljubljanskega velesemnja s prošnjo, da ga uporabijo po najboljši vednosti, posebno pa kot pisemsko priložilo svoji korespondenci. Tem potom naprošamo vse razstavljalce ponovno, da ja porabijo ves reklamni material, posebno pa naj ga prilagajo trgovski korespondenci z južnimi kraji naše države. V slučaju, da kateremu reklamni material poide, naj se blagovoli nemudoma obrniti na jemski urad, reklamni oddelek, da mu isti pošlje novega. — Tudi smo priporočali vsem razstavljalcem, da si nabavijo sami reklamni material, katerega naj prilagajo korespondenci z navedbo dodeljenega jim prostora na velesjemu in pa s prošnjo, da jih njihovi trgovski prijatelji obiščejo na velesjemu, kjer bodo razstavljeni izmed lepih izdelkov najlepši in najboljši. Ker se koje oddajo vsem razstavljalcem popolnoma prazne, blagovolijo naj isti stopiti nemudoma v stik z dekoracijskimi tvrdkami, da so ja vse koje najkasneje do dne 30. t. m. popolnoma opremljene, ker velesemenj se otvori 2. septembra ob 10. uri dopoldne. Pripominjamo, da smo morali letos vsem razstavljalcem po potrebi črtati mali del prijavljenega prostora, ker nam je vsled preobilice prijav zmanjkalo prostora in je bolje, da potpi vsak razstavljalce malo, kot pa da se more približno eni petini prijavljenim tvrdkam sploh odpovedati prostor. V informacijo naj jim služi, da se je za letošnje prireditve pripravilo skoraj še enkrat več razstavljalcev kot pretečeno leto. Vsem onim razstavljalcem, kateri so se prijavili po zaključnem roku in se jim še ni zamogel dodeliti prostor, ker ga sejmski urad nima več na razpolago, sporočamo, da so vse njihove prijave v evidenci in jim bomo dodelili prostor, čim ga kaka tvrdka odpove vsled najnujnejših razlogov. Prijavnice, katere do danes še niso bile upoštewane, so uvrščene po zaporednem redu njihovega dohoda in jih bomo tudi tako reševali. — Razstavljalci, pripravljajte se že za našo II. velesejmsko prireditev, da vsak pripomore z vsemi svojimi močmi najboljšemu uspehu in zamoremo vsem pokazati delo naših rok enega le-

ta. — V slučaju, da želi kaka tvrdka, banka ali privatnik izven Ljubljane razprodajati sejmske permanentne legitimacije po Din 40 proti proviziji, ga vljudno naprošamo, da se nemudoma obrne na sejmski urad, oddelek ekonomat z navedbo, koliko jih potrebuje, kje jih bo razprodajal in kakšnega reklamnega materijala si zato poleg običajnega še želi.

Razno.

P. n. naročnikom! Ker se je v tiskarni pokvaril stavni stroj, smo bili zadržani z izdajo lista tako, da je tor-kova številka izšla šele v sredo, kar nam naj p. n. naročniki blagovolijo oprostiti. Uredništvo.

Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. oktobra 1922. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 15. septembra 1922. 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski

list; 3. zadnje šolsko izpričevalo; 4. učno izpričevalo; 5. ubožni list; 6. npravstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Jugoslovanski konzulat v Celovcu uraduje odslej v Bahnhofstrasse 26 A, I. nadstropje, in sicer vsak dan razen nedelj in praznikov od 10. do 12. ure dopoldne.

Cenzura za pošiljke iz Ruske in za Rusko. Vse poštno pošiljke, ki jih odpravljajo naše pošte na Rusko, morajo biti cenzurirane, preden se odpravijo v inozemstvo oziroma preden se izročijo naslovnikom. Zato je odredilo poštno in brzojavno ministrstvo, da se vse poštno pošiljke, ki so naslovljene na Rusko in katere pridejo iz Ruske, odpravljajo v posebnem svežnju na glavno beogradsko pošto. Tu bo vsaka pošiljka pre-

gledana in poslana, kamor je naslovljena.

Brzojavne pristojbine iz Češke v Jugoslavijo. Od 15. avgusta dalje znaša brzojavna pristojbina za 1 besedo 1.90 čsl. kron (dosedaj 4 čsl. K). Za časopisne brzojavke znaša pristojbina slejko-prej 0.80 čsl. K.

Nova poštna tarifa v Avstriji. V Avstriji je stopila v veljavo nova poštna tarifa. Navadno pismo iz Avstrije v Jugoslavijo je treba frankirati odslej z znamko za 300 kron, dopisnico z znamko pa 180 kron. Za poštno pošiljke do 5 kg se plača 2400 kron, odpravnina pa še 2000 kron.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.095—0.10, Berlin 7.50—8.25, Budimpešta 5—5.25, Bukarešt 85—70, Milan 375—400, London izplačilo 370—394, ček 388—391, Newyork 82.50—85, Pariz 670—

687, Praga 260—275, Švica 1575—1580, Varšava 1.225—1.25; valute: dolar 84—85, avstr. krone 0.10—0.105, lire 391.25—391.50.

Jadranska banka 435.

Ljubljanska kreditna banka 425.

Ljubljanske strojne tovarne 202.50.

Trboveljska premog. družba 300.

Beograd, devize: Berlin 7.85, London 370—375, Dunaj 0.11, Milan 375, Švica 1580, Praga 260.

Curih: Berlin 0.4675, Newyork 524.50, London 23.50, Pariz 41.87, Milan 23.75, Praga 16.25, Budimpešta 0.34, Zagreb 1.45, Bukarešta 3.12, Varšava 0.07, Dunaj 0.0075, avstr. krone 0.07/a.

Berlin: Italija 5817.70—5832.30, London 5817.70—5832.30, Newyork 1298.95—1300.65, Pariz 103.82—103.88, Švica 24.343.95—24.856.05, Dunaj 1.53—1.57, Praga 39.95—40.05, Budimpešta 76.98—77.10, Zagreb 1420, Bukarešta 1100, Sofija 719.80—720.90.

Najcenejša narodna Jed

so testenine „Pekatele“ izdelane iz samega zdroba, jeklene, vsebujejo najplemenitejše dele zrnja. Zato so najbolj redilne ter izvrstnega okusa. Izdelane so iz samega zdroba, zato se tudi najbolj nakuhajo, tako da dosežejo 3kratno količino nakuhani.

Trgovci, industrijalci, ali ni žalostno da še danes ne stoji

„TRGOVSKI DOM“!

Prispevke sprejema:
„Trgovski dom, Ljubljana“
Gradišča 17.

Spretno

prodajalko

sprejme tvrdka A. Šarabon,
špecerijska trgovina v Ljubljani.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

➔ Zahtevajte cenike! ➔

En gros trgovina
F. ČUDEN, LJUBLJANA

Marijin trg št. 3

razstavi na Ljubljanskem velesemnju 2.—11.
sept. 1922. Paviljon E št. 6a

Švicarske žepne ure:

Omega, Doxa, Eterna, Cyma, Tavannes Watch,
Prevoté, Emigma, Volo itd.

Amerik. double bižuterija.

Mlatilni stroji na paro

dobavljiva takoj!

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje Inž. Rud. Pečlin

Maribor, Trubarjeva u. 4. — Telef. int. 82.

Mavec - gips

portland- In roman-cement, apno,
opeko, umetni škrilj, strešno in
izolacijsko lepenko, watprof, kar-
bolinej, drvocement, razne žeblice

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina s stavbenim
materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta št. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo-
litnih tlakov.

MANUFAKTURA

Na drobno! Na debelo!

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4.

Glavna zaloga za Slovenijo!

Srbske domače ročne indu-
strije, čilima (preprog) v Pe-
rote za kompletne jedilnice,
spalnice in pisarne.

!! Postrežba solidna in točna !!

Na veliko in malo

Priporočamo p. n. trgovcem in
obrtnikom najcenejši nakup po-
trebščin za krojače, čevljarje,
šivilje, sedlarje, razne sukance,
vse spadajoče orodje, žlice (ka-
vine in čajne), toaletne potreb-
ščine, brivsko milo, palice in
kravate, srajce, gumbe. Naj-
boljše šivalne stroje za rod-
binsko rabo in obrt v vseh opre-
mah: „GRITZNER“, igle, olje,
posamezne dele za vse sisteme
šivalnih strojev in koles.

Josip Petelin,
Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7.

Pozor!

Priporočava se za nakup vsakovrstne železnine, ka-
kor pohištvenega in stavbnega okovja, nosilk, želez-
niških šin, vsako količino portland cementa itd., nudeno
Vam po najnižjih cenah.

ZALTA & ŽILIČ

trgovina železnine na debelo in drobno. Ljubljana, Dunajska c. 11.

Pozor!

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni
in barvani. prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 30.

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Zagreb, Rakek, Trst, Wien.

Raznovrstne spedicije.

BALKAN

d. d. za mednarodne transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s
pohištvenimi vozovi. - Zacari-
nanja, carinska agentura.